

Zpráva Akreditační komise o hodnocení Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích

listopad 2010

Úvod

Akreditační komise (dále jen AK) rozhodla na svém zasedání č. 3/2010 ve dnech 21. – 23. června 2010, že bude v souladu s § 84 odst. 1 písm. a) zákona 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), provedeno hodnocení Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích (dále jen VŠTE). O hodnocení VŠTE požádala AK v souladu s § 84 odst. 2 písm. e) zákona o vysokých školách ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová.

Pro tuto činnost jmenovala AK účelovou pracovní skupinu ve složení Vladimíra Dvořáková – předsedkyně, Pavel Höschl, Miroslav Liška, Jan Uhlíř, Karel Chadt a zástupce Studentské komory Rady vysokých škol.

Účelová pracovní skupina vycházela při hodnocení z následujících podkladů:

- sebehodnotící zpráva zpracovaná vedením VŠTE,
- dálkový přístup do databáze obhájených bakalářských prací,
- poznatky získané návštěvou VŠTE,
- informace přístupné nebo pro činnost účelové pracovní skupiny zpřístupněné na webových stránkách VŠTE,
- vnitřní předpisy VŠTE (zejména studijní a zkušební řád, vyhlášky a rozhodnutí rektora), zápisy z jednání akademické rady, akademického senátu a správní rady,
- údaje přístupné v rámci informačního systému školy a vedení studijní evidence,
- dokumentace k praxím.

Návštěva účelové pracovní na VŠTE se uskutečnila 14. října 2010 ve složení: Vladimíra Dvořáková, Pavel Höschl, Miroslav Liška, Tomáš Krejbič (zástupce Studentské komory Rady vysokých škol), Jiří Smrčka (tajemník AK). Součástí návštěvy byla diskuse vedená na základě předchozího rozboru podkladových materiálů s vedením VŠTE a akademickými pracovníky, diskuse se studenty a dotazníkové šetření vybraných skupin studentů a rozhovory s administrativními zaměstnanci. Účelová pracovní skupina si prohlédla prostory školy,

včetně knihovny, ověřila způsob vedení studijní dokumentace, způsob zveřejňování závěrečných prací a hodnocení jejich kvality, včetně kvality posudků, kvalitu a organizaci tvůrčí a výzkumné činnosti, organizaci a systém praxí, včetně zpráv a hodnocení praxí (evaluace studenta, evaluace pracoviště, smlouvy o praxi, způsob vedení).

AK konstatuje velmi otevřené a vstřícné jednání, VŠTE poskytla všechny požadované podklady, včetně doplňků při jednání.

Vývoj VŠTE od jejího vzniku

VŠTE vznikla zákonem č. 162/2006 Sb., o zřízení Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích. Funkcí rektora byl nejprve pověřen, později jmenován Miroslav Krejča, který byl v březnu 2009 odvolán na návrh akademického senátu VŠTE prezidentem republiky. Nově zvolený kandidát na rektora Marek Vochozka je pouze pověřený výkonem funkce rektora, neboť prezident republiky ho dosud rektorem nejmenoval.

Vzdělávací činnost byla na VŠTE zahájena v roce 2007 v bakalářském studijním programu *Ekonomika a management*. V současnosti VŠTE uskutečňuje 2 bakalářské studijní programy se 3 studijními obory:

Studijní program	St.d.studia	Studijní obor
Ekonomika a management	3 roky	Ekonomika podniku
Stavitelství	4 roky	Stavební management
		Konstrukce staveb

Ve studijním programu *Ekonomika a management* má VŠTE již první absolventy (bylo možné posoudit kvalitu bakalářských obhájených prací), ve studijním programu *Stavitelství* absolventi dosud nejsou.

1) Schopnost kritické reflexe vývoje na škole a schopnost přijímat adekvátní opatření

Sebehodnotící zpráva vyžádaná účelovou pracovní skupinou byla pečlivě zpracovaná, vyjadřovala schopnost kritické reflexe vedení VŠTE, upozorňovala i na slabé stránky. Vysoká škola prošla v minulosti hodnocením podle systému RADAR, který byl ovšem zaměřen na manažerské aspekty řízení školy, nikoli na kvalitu vzdělávací a tvůrčí činnosti.

I když sebehodnotící zpráva ukazuje na schopnost vedení VŠTE realisticky hodnotit situaci a adekvátně tomu hledat i řešení, ne vždy jsou pojmenované příčiny a navrhovaná řešení zcela odpovídající. Při formulování připomínek bere AK v úvahu i další dokumenty, například dlouhodobý záměr VŠTE.

Z hlediska rozvoje vzdělávací činnosti:

Další rozvoj vzdělávací činnosti není jasně formulován (což může být dáno i vyvolanou nejistou perspektivou budoucnosti VŠTE). V regionu v současnosti působí více vysokých škol, které uskutečňují obdobné ekonomicky zaměřené studijní programy, v regionu ale nepůsobí žádná vysoká škola se studijními programy technického zaměření. Případná dlouhodobá perspektiva rozvoje VŠTE proto musí být orientována na oblast technických studijních programů. VŠTE má pro to ve studijním programu „Stavitelství“ velmi dobrou výchozí situaci, protože pro současné obory „Stavební management“, resp. „Konstrukce staveb“ na škole existují kvalifikovaní garanti (prof., resp. doc.), kteří jsou kmenovými pracovníky školy na plný úvazek a v daných oborech jsou vědecky aktivní. Toto směřování však komplikuje otázka, zda výhradní orientace na technické programy je pro malou vysokou školu, jakou je VŠTE, ekonomicky udržitelná, takže vysoká škola musí s ohledem na finanční zabezpečení své činnosti realizovat i studium v levnějších masových studijních programech (v programu *Ekonomika a management*, který je v regionu uskutečňován i na jiných vysokých školách).

Z hlediska rozvoje tvůrčí činnosti školy:

VŠTE uskutečňuje pouze bakalářské studijní programy, u kterých se nepředpokládá vědecká a výzkumná činnost vysoké školy. Související tvůrčí činnost VŠTE odpovídá bakalářskému stupni a zaměření studijních programů, ale směřování rozvoje tvůrčí činnosti je formulováno vágně. Řešené projekty jsou ve velké míře zaměřené spíše na rozvoj programů a na rozvoj a řízení vysoké školy, nikoli na problémy odborného rázu. AK nezaznamenala strategii vytipování odborných témat tvůrčí činnosti vysoké školy a soustředění se na budování týmů kolem výrazných osobností působících ve škole.

Z hlediska personálního zabezpečení:

Vedení VŠTE klade v sebehodnotící zprávě důraz na možnosti zvyšování kvalifikace stávajících akademických pracovníků. U perspektiv habilitačního řízení je však přeceňováno vnímání habilitací jako nástroje konkurenčního soupeření vysokých škol (zdůrazňována nemožnost konat habilitační řízení na vlastní škole). Účelová pracovní skupina hodnotila publikační činnost pracovníků, u nichž se předpokládá možnost habilitace, a konstatovala, že

dva akademičtí pracovníci školy by mohli v krátkodobé perspektivě zahájit habilitační řízení (za předpokladu doplnění kvalitních publikací v zahraničí).

Z hlediska publikační činnosti:

Vedení VŠTE si uvědomuje nutnost zvyšovat publikační aktivitu akademických pracovníků vysoké školy. AK však upozorňuje na to, že zvýšení publikační činnosti prostřednictvím vlastního časopisu či nakladatelské činnosti není cestou zvyšování kvality (VŠTE musí své pracovníky motivovat k orientaci na celostátně významná periodika či přední odborná nakladatelství). Význam vydávání vlastních periodik lze vidět pouze z pedagogického hlediska jako nástroj, prostřednictvím kterého se začínající odborníci učí psát odborné texty pro další publikace.

2) Personální zabezpečení

Dlouhodobá nestabilita VŠTE ať již vyvolaná vnitřními či vnějšími faktory (změnami ve vedení školy či úvahami o jejím zrušení) se odráží v nestabilitě personálního zabezpečení (odchody a příchody vyučujících, problém získat zejména habilitované pracovníky, kteří by spojovali se školou své další profesní působení).

AK konstatovala, že personální zabezpečení studijních programů v zásadě odpovídá stavu deklarovanému v žádostech o akreditaci. Velkým problémem je však věková struktura pracovníků – ze 7 docentů působících na škole v roce 2009 bylo 6 ve věku nad šedesát let a z nich tři dokonce ve věku nad sedmdesát let. Navíc pouze dva docenti byli na plný úvazek, u 4 nepřesáhl úvazek 50 %. Pro další rozvoj akreditovaných studijních programů je nezbytné neodkladně zvýšit počet vlastních akademických pracovníků a snížit míru závislosti na externistech a vytvářet prostor pro zvyšování kvalifikace zejména mladých pracovníků (Ph.D, habilitace).

3) Transparentnost studia

Účelová pracovní skupina prověřila transparentnost studia. Zaměřila se na vnitřní předpisy a jejich dodržování, zejména ve vztahu k uznávání zkoušek z jiných škol (případně programů celoživotního vzdělávání), stanovování individuálních studijních plánů, jmenování komisí pro státní závěrečné zkoušky atd. Prostudovala náhodně vybranou studijní dokumentaci několika desítek studentů.

AK konstatovala, že studijní dokumentace je po formální stránce řádně vedena a neshledala žádné nedostatky.

Programy celoživotní vzdělávání nejsou využívány jako „paralelní“ studium ke studijním programům. V omezené míře jsou nabízeny širší veřejnosti, pro studenty VŠTE spíše jako možnost doučování (jazyky, matematika) či opakování kurzů po vyčerpání všech kreditů. Pro akademické pracovníky i v podobě jazykových kurzů.

Pokud jde o vnitřní předpisy, nepovažuje AK za vhodné ustanovení, podle kterého je účast studentů na některých klíčových částech výuky (cvičení, praxe) nepovinná.

Složení komisí pro státní zkoušku a obhajobu bakalářské práce je schvalováno standardní způsobem. Rovněž i přidělování studentů k jednotlivým komisím je transparentní.

Orgány VŠTE (Akademická rada, Akademický senát, Správní rada) se scházejí a jednají v souladu se zákonem a vnitřními předpisy vysoké školy. Člen správní rady zastupující státní správu (MŠMT) se podle zápisu účastnil pouze jednoho (prvního) zasedání.

4) Kvalita vzdělávacího procesu

Účelová pracovní skupina hodnotila kvalitu obhájených bakalářských prací a kvalitu posudků (zatím pouze u studijního programu *Ekonomika a management*). Témata prací v zásadě odpovídají cílům studia a profilu absolventa. Kvalita prací i posudků splňuje požadavky na tento typ prací. Z hlediska vedení bakalářských prací AK konstatovala nerovnoměrné rozložení zátěže mezi jednotlivé vyučující. Tuto skutečnost je třeba řešit, neboť může vyvolávat problémy z hlediska organizace chodu vysoké školy i kvality vedených prací.

AK se zaměřila i na průběh a organizaci praxí, které jsou pro bakalářské studium na vysoké škole neuniverzitního typu podstatné. Konstatuje, že praxe jsou velmi dobře organizované, VŠTE má zpětnou vazbu jak od studenta, tak od podniku, kde student praxi vykonával (deník, hodnocení), v obou případech je prostor i pro formulování problémů (co student či zaměstnavatel postrádal ve znalostech či dovednostech). Častý je zájem o udržení kontaktu mezi podnikem a studentem i do budoucna (brigáda, nabídka zaměstnání). Takováto praxe nesporně přispívá k lepší zaměstnanosti absolventů. Otázkou je však její udržitelnost v budoucnosti při vyšším počtu absolventů.

Slabou stránkou vysoké školy je mobilita studentů. Do zahraničí vyjíždí minimální počet studentů i učitelů, VŠTE zatím studenty ze zahraničních vysokých škol nepřijímá. Tato skutečnost je částečně dána krátkou dobou existence vysoké školy (v rámci programu ERASMUS VŠTE dosud navázala spolupráci s cca 20 školami – smluvně uzavřené spolupráce). VŠTE připravuje předměty v angličtině, které by měly být realizovány od letního semestru 2010/2011. Problémem je nesporně jazyková vybavenost vyučujících i studentů,

škola na to reaguje kurzy angličtiny pro vyučující a organizováním tzv. repetitoria angličtiny pro studenty v rámci celoživotního vzdělávání. Otázkou je, zda má význam rozšiřovat počet zapojených škol a nebylo by vhodnější začít spolupráci prohlubovat.

5) Perspektiva rozvoje školy

VŠTE zpracovala dokument Strategie VŠTE 2010-2015, která formuluje vizi, mise a strategické cíle vysoké školy. Základním posláním školy je adekvátní postavení v regionu, řada strategických cílů je ovšem odvislá od vnějších podmínek a v některých případech i v případě dobrých vnějších podmínek nerealistická .

Jde například o předpoklad zdvojnásobení počtu studentů do roku 2015 (3500 studentů), rozšíření uskutečňovaných studijních oborů o další tři (dva technické a jeden ekonomický) by vedlo k velmi extenzivnímu nárůstu počtu studentů, destabilizovalo by realizaci současných programů, zvýšilo pedagogickou zátěž vyučujících, a tím i zpomalilo jejich odborný růst. Zvýšilo by nároky i na řízení školy a posilovalo její závislost na externistech. Za realistické lze považovat přípravu kombinovaného studia pro obor *Stavební management*, případně v delší perspektivě zvažovat o rozšíření nabídky o další technický obor, který v regionu citelně chybí. Nabídka dalšího studijního oboru musí vycházet z činnosti interních akademických pracovníků vysoké školy, kteří by jej dokázali nejen připravit, ale hlavně dlouhodobě realizovat. Další rozvoj ekonomických oborů (vzhledem k nabídce v regionu) by již šel cestou snižování nároků na studenty.

6) Hodnocení z pohledu studentů

Účelová pracovní skupina se setkala se studenty 2. ročníku oboru *Ekonomika podniku* a 3. ročníku oboru *Stavební management*. Anonymní dotazníkové šetření ani diskuse se studenty neukázaly na závažnější problémy týkající se obsahu a organizace výuky. Studenti většinou vyjadřovali spokojenost a naplnění svých očekávání, připomínky byly spíše dílčího charakteru (například rychlost internetu na koleji). Z odpovědí studentů byly patrné určité „patriotské“ postoje vzhledem k pocíťovanému ohrožení existence školy. Přístup zaměstnanců VŠTE ke studentům je velice vstřícný, což je dáno mimo jiné tím, že více zaměstnanců se rekrutovalo z bývalých či současných studentů této vysoké školy.

6) Informační a přístrojové zabezpečení

Budova VŠTE, ve které sídlila vyšší odborná škola, prošla rekonstrukcí a modernizací. Knihovní fond obsahuje základní a doporučenou studijní literaturu k jednotlivým oborům. Chybí však specializovaná odborná literatura, zejména odborné časopisy (nejen zahraniční, ale i české) a významné publikace z oboru. Nejsou k dispozici elektronické databáze, ty ale v bakalářském stupni nejsou příliš často využívány (tato skutečnost však může být výrazně omezující při badatelských aktivitách akademických pracovníků).

Po technické stránce je vysoká škola vybavena pro uskutečňování akreditovaných studijních programů odpovídajícím způsobem.

Závěry:

VŠTE uskutečňuje bakalářské studijní programy *Ekonomika a management* a *Staviteľství* ve shodě s tím, co bylo deklarováno v žádosti o akreditaci. Průběh a kvalita vzdělávacího procesu a tvůrčí činnost v zásadě odpovídá neuniverzitnímu typu vysoké školy a skutečnosti, že vysoká škola existuje velmi krátkou dobu. Za silnou stránku školy lze považovat kvalitně promyšlené a organizované praxe, které představují plnohodnotnou součást vzdělání, a dobře organizačně zajištěný průběh studia. Za slabou stránku školy lze považovat nestabilizovanou personální situaci (vyvolanou vnitřními i vnějšími faktory).

Doporučení pro vedení vysoké školy

1. Stabilizovat personální zabezpečení. Posílit nezávislost VŠTE na externích pracovnících, hlouběji propracovat program dalšího rozvoje vzdělávacího procesu a tvůrčí činnosti, napojený na dotvořené jádro interních pracovníků.
2. Vytvářet podmínky pro odborný růst pracovníků (studium v doktorských programech, habilitace).
3. Orientovat pracovníky na publikační činnost mimo vlastní nakladatelské zdroje.
4. Sledovat vytížení jednotlivých pracovníků při vedení bakalářských prací.
5. Stanovit hlavní témata tvůrčí činnosti vysoké školy. Zformulovat je s ohledem na odborné zaměření a možnosti vysoké školy zapojit se do externích projektů a grantů, zejména s ohledem na region. Vytipovat klíčové uznávané odborníky na VŠTE, kteří mohou vést specifickou tvůrčí činnost vysoké školy.

6. Upravit studijní a zkušební řád, aby odpovídal povinnostem kladeným na studenty (zvážit vhodnost ustanovení o nepovinné účasti studentů na některých formách přímé výuky).
7. Posílit knihovní fond odbornými periodickými i neperiodickými publikacemi s ohledem na jednotlivá odborná zaměření studijních programů.
8. Prohlubovat mezinárodní spolupráci a mobility (studentů i vyučujících).
9. Pokračovat v zavedeném systému praxí a dbát o udržení jeho standardu vzhledem ke zvyšujícímu se počtu studentů, kteří budou praxi absolvovat.
10. Navyšovat počty studentů a připravovat další obory jen v souvislosti se stabilizací personálního zabezpečení a jeho zkvalitněním.

Závěry k akreditaci studijních programů

AK souhlasí s prodloužením platnosti akreditace bakalářského studijního programu *Ekonomika a management* se studijním oborem *Ekonomika podniku* na dobu 6 let.

Kontrola plnění závěrů a doporučení

AK požaduje aby VŠTE v listopadu 2012 předložila kontrolní zprávu, jakým konkrétním způsobem jsou naplňovány závěry a doporučení AK.